

„Prelazim, najzad, na drugi (idući) deo Etike, koji raspravlja o načinu ili putu što vodi slobodi. U ovo delu, dakle, govoriću o moći razuma (saznanja), pokazujući šta može sam nemoj mi tepati ne volim to.....prekinula sam jer me je prevario.....nemoj mi tepati ne volim to.....prekinula sam jer me je prevario.....razum protiv afekata, i, zatim, šta je loboda duha ili blaženstvo. Iz toga ćemo videti, koliko je mudrac moćniji od neznalice."

Ovim riječima započinje Spinoza peti dio svoje Etike, koji nosi naziv "O moći razuma ili o ljudskoj prirodi". Ovaj, zadnji dio Spinozinog djela, govori o tome kako pronaći "način na koji se možemo osloboditi vlade afekata, i doći do unutrašnjeg mira i potpune sreće; to je pozitivni deo Spinozine etike, tu je iznet njegov etički ideal."

Spinoza polazi od pretpostavke da nad afektima sam čovjek nema potpunu vlast, no, ipak, čovjek je taj koji posjeduje moć razuma i samim time, on ima sposobnost da taj svoj razum usavršava i daje mu moć da vlada afektima, i to na način da ih obuzdava, ograničava i usmjerava.

Dalje, Spinoza ovdje kritizira Descartesa i stoike i njihova uvjerenja o tome da afekti apsolutno zavise od čovjekove volje i da ih čovjek svojom voljom može savladati.

Posebnu kritiku Spinoza upućuje Descartesovom filozofskom stavu o neraskidivom jedinstvu duha i tijela, ističući Descartesovu teoriju o povezanosti duha sa žlijezdom "glandula pinealis" koja se nalazi u malom mozgu.

"Doista, ne mogu dovoljno da se načudim da je jedan filozof – koji se čvrsto odlučio da sve izvodi samo iz principa, poznatih (jasnih) po sebi, i da ništa ne tvrdi, sem onoga što je jasno i razgovetno opazio, i koji je toliko puta prebacivao skolastičarima što su tamne stvari hteli da objasne tajnim kvalitetima – (sam) uzeo pretpostavku tajniju od svakog tajnog kvaliteta."

Spinoza, za razliku od Descartesa, totalno odbija bilo kakvu povezanost misli i materije, te se, smatra on, ne može vršiti nikakvo poređenje između duha i tijela i njihovih snaga.

Moć duha se, smatra Spinoza, definiše samim saznanjem, a "mi ćemo sredstva (lekove) protiv afekata – koja, verujem, svi ljudi poznaju iz iskustva, ali niti tačno posmatraju, niti razgovetno vide – odrediti samim saznanjem duha, i iz njega ćemo izvesti sve ono što se odnosi na blaženstvo duha."

Jedino se saznanjem duha mogu pronaći sredstva za savladavanje afekata i na taj način, doći do blaženstva duha.

Čovjek, dakle, ima jednu misiju – da nastoji da proдре do srži svoga bića i nastoji shvatiti njegovu suštinu.

----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE PREUZETI NA SAJTU. -----

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com